

dosarul nr. 2r-590/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C. Vîrlan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIANOVA PRIM”, reprezentată de avocatul Iurie Spînu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Bursa și Veaceslav Bursa împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VICTORIANOVA PRIM” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și declararea nulității absolute a declarației notariale,

împotriva încheierii din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIANOVA PRIM”,

c o n s t a ț ă :

La 22 aprilie 2014, Iulia Bursa și Veaceslav Bursa au depus cerere de chemare în judecată, cu concretizare ulterioară a cerințelor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VICTORIANOVA PRIM” (în continuare SRL „VICTORIANOVA PRIM”) solicitând încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și declararea nulității absolute a declarației notariale.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Iulia Bursa și Veaceslav Bursa a fost admisă.

La 13 decembrie 2017, SRL „VICTORIANOVA PRIM” a depus apel nemotivat.

Prin încheierea din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de SRL „VICTORIANOVA PRIM” și s-a acordat apelantei termen până la 03 aprilie 2018 ora 10.30 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 22 575 lei și apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. S-a explicat apelantei, că în cazul în care în termenul stabilit nu va fi prezentată dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Ulterior la 22 februarie 2018, SRL „VICTORIANOVA PRIM” printr-o cerere a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedura civilă, invocând situația financiară precară.

Prin încheierea din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea SRL „VICTORIANOVA PRIM” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen suplimentar până la 22 mai 2018 ora 12.00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantei, că în cazul în care în termenul stabilit dovada de plată a taxei de stat nu va fi prezentată, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 22 mai 2018, SRL „VICTORIANOVA PRIM”, reprezentată de avocatul Iurie Spînu a declarat recurs împotriva încheierii din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii și emiterea unei decizii prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admis.

În motivarea recursului s-a indicat dezacordul cu încheierea contestată, pe motiv că instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele invocate și probele prezentate în susținerea cererii cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, care atestă imposibilitatea achitării integrale a taxei de stat.

A specificat că, administratorul asociației, Victor Midrigan nu a prezentat probe suplimentare privind lipsa mijloacelor financiare deoarece se află în concediul medical un timp îndelungat.

A relevat, că prin încheierea instanței de apel din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău i-a fost încălcat dreptul la accesul liber la justiție, protejat de art. 6 al CEDO.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedura civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 03 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenta la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 22 mai 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedura civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz, la 13 decembrie 2017, SRL „VICTORIANOVA PRIM” a depus apel nemotivat solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Iulia Bursa și Veaceslav Bursa să fie respinsă. (f.d.111)

Prin încheierea din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de SRL „VICTORIANOVA PRIM” și s-a acordat apelantei termen până la 03 aprilie 2018 ora 10.30 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 22 575 lei și apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. S-a explicat apelantei, că în cazul în care în termenul stabilit nu va fi prezentată dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat cererea

de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. (f.d.122)

La 22 februarie 2018, SRL „VICTORIANOVA PRIM” a depus repetat apelul nemotivat (f.d.126), totodată printr-o cerere a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (4) Cod de procedura civilă, invocând situația financiară precară. (f.d.125)

Drept urmare, prin încheierea din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea SRL „VICTORIANOVA PRIM” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen suplimentar până la 22 mai 2018 ora 12.00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantei, că în cazul în care în termenul stabilit dovada de plată a taxei de stat nu va fi prezentată, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. (f.d.135-137)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) Cod de procedura civilă (în vigoare până la 01 iunie 2018), care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 Cod de procedura civilă și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) Cod de procedura civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 Cod de procedura civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

În conformitate cu art. 85 alin (4) Cod de procedura civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În speță, instanța de recurs precizează că apelanta, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 22 575 lei, fapt reținut și de instanța de apel prin încheierea din 20 februarie 2018, SRL „VICTORIANOVA PRIM” a solicitat scutirea de la plata taxei de stat. (f.d.125)

Astfel, înscrisurile prezentate de apelanta, copia certificatului nr.13-531 din 27 decembrie 2017 și informația eliberată de BC „ProCredit Bank,, privind închiderea contului (f.d. 127,128) nu constituie temei pentru scutirea de la plata taxei de stat, deoarece scutirea de la plata taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă înscrisurile prezentate nu indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a respinge cererea SRL „VICTORIANOVA PRIM” privind scutirea de la plata taxei de stat, de nu a da curs cererii de apel și de a obliga apelanta să achite plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Instanța de recurs reține că, recurenta la depunerea cererii de recurs a anexat și alte înscrisuri: copia dărilor de seamă pentru lunile martie-aprilie 2018, copia dării de seamă privind impozitul pe venit pentru anul 2017, copia raportului situației financiare pentru anul 2017 (f.d.147-165), care în opinia reprezentantului recurente, avocatul Iurie Spînu sunt justificative și demonstrează situația financiară precară a SRL „VICTORIANOVA PRIM” și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea taxei de stat.

Colegiul constată că probele prezentate reflectă doar situația a unor conturi bancare, ne fiind prezentate acte justificative care ar demonstra situația financiară reală a societății. În viziunea Colegiului, aceste probe nu sunt suficiente pentru a demonstra starea financiară dificilă a apelantei, care ar împiedica SRL „VICTORIANOVA PRIM” să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

De altfel, și argumentele invocate în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelanta nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) Cod de procedura civilă.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurente privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională. Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985). Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa: cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind

instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției.(cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61) și raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Astfel, din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedura civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „VICTORIANOVA PRIM”, reprezentată de avocatul Iurie Spînu.

Se menține încheierea din 03 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean